

Una primera i darrera explicació*

Søren Kierkegaard

Per una qüestió de forma i d'ordre, confesso aquí allò que, en realitat, ningú no pot estar gens interessat a *saber*: que sóc, així se'n diu, autor de *O això, o allò* (Victor Eremita), Copenhaguen, febrer de 1843; *Temor i tremolor* (Johannes de silentio), 1843; *La Repetició* (Constantin Constantius), 1843; *Sobre el concepte de l'angoixa* (Vigilius Haufniensis), 1844; *Pròlegs* (Nicolaus Notabene), 1844; *Engrunes filosòfiques* (Johannes Climacus), 1844; *Estadis en el camí de la vida* (Hilarius Bogbinder, William Afham, l'assessor, Frater Taciturnus), 1845; *Postil·la conclusiva i no científica a les Engrunes filosòfiques* (Johannes Climacus), 1846; un article a *La Pàtria*, núm. 1.168, 1843 (Victor Eremita); dos articles a *La Pàtria*, gener de 1846 (Frater Taciturnus).

La meva pseudonímia o polinímia no ha tingut un fonament *casual* en la meua *persona* (certament no per temor al càstig de la llei, ja que en aquest sentit no tinc consciència d'haver infringit res, i, a l'hora de la publicació de l'escrit, l'impressor i el censor *qua* funcionari han estat sempre posats oficialment al corrent de qui n'era l'autor), sinó un d'*essencial* en la *producció* mateixa, la qual per amor de la rèplica i de la psicològicament variada diversitat de la individualitat, exigia poèticament aquella desconsideració en el bé com en el mal, en la contricció com en la redempció, en la desesperació com en la temeritat, en el patiment com en la joia, etc., que només es troba idealment limitada per una conseqüència psicològica, quelcom que ningú, cap

* Traducció a càrrec de Begonya Sàez Tajafuerce.

Aquest text, «Una primera i darrera explicació», inclòs a la fi de la *Postil·la conclusiva i no científica* (1846), escrita per Søren Kierkegaard sota el pseudònim Johannes Climacus, autor també de les *Engrunes filosòfiques*, vol ser per al primer, com indica fins a cert punt el seu títol, l'aclariment definitiu de la seva relació d'autoria amb els textos que ja aleshores li eren atribuïts, tot i no dur la seva signatura. Kierkegaard pensava no dedicar-s'hi més, a l'escriptura i a l'edició, i fins i tot havia considerat concursar a una plaça de mossèn a províncies. Tanmateix, finalment, tant la seva croada particular contra l'Església oficial danesa, com la seva batalla personal contra una de les publicacions de la premsa copenaguesa, *Corsaren*, i, a través d'ella, contra la intel·lectualitat d'aleshores, el feren retornar-hi, a totes dues, bé en nom propi, bé amb el nom d'Anti-Climacus, autor de *La malaltia per a la mort* i de la *Pràctica en el cristianisme*.

persona efectivament real dins dels límits ètics de la realitat, no gosa concedir-se ni gosa voler concedir-se. El que és escrit és certament meu, encara que només en el sentit que hi he posat la productiva individualitat poeticoreal i que mitjançant l'audibilitat de la rèplica li he posat a la boca la seva concepció de la vida. Car la meva condició depassa la del poeta que *poetizza* persones malgrat ésser *ell mateix l'autor* en el pròleg. Jo sóc justament de manera impersonal o personal la tercera persona, un *souffleur*, el qual, poèticament, ha produït *autors*, els *pròlegs* de qui són novament llur producció, fins i tot els *noms* de qui ho són. És així que en els llibres pseudònims no hi ha ni un sol mot meu; no en tinc cap opinió si no és com a tercer, ni cap coneixement de llur sentit si no és com a lector, ni la més llunyana relació privada amb ells, per tal com és impossible de tenir-ne cap amb una comunicació doblement reflectida. Una sola paraula meva, personal, en el meu propi nom, implicaria un presumptuós oblit de mi mateix que, vist dialècticament, mereixeria essencialment l'anihil·lació dels pseudònims amb aquest sol mot. Així com a *O això, o allò* no sóc ni poc ni molt el seductor ni l'assessor, tampoc no en sóc l'editor Victor Eremita, gens ni mica; aquest és un pensador subjectiu poeticoreal i així també se'l retroba a *in vino veritas*. A *Temor i tremolor* no sóc ni poc ni molt Johannes de silentio, ni tampoc el cavaller de la fe que aquell hi presenta, ni tampoc, gens ni mica, l'autor del pròleg al llibre, rèplica de la individualitat d'un pensador subjectiu poeticoreal. A la *Història d'un patiment* (Culpable?-Innocent?), no sóc ni poc ni molt ni el *quidam* de l'experiment, ni tampoc aquell qui experimenta, precisament gens ni mica, car qui experimenta és un pensador subjectiu poeticoreal i qui pateix l'experiment és el producte d'aquell, una conseqüència psicològica. Així jo sóc l'indiferent, o sia, és indiferent què i com sóc, justament perquè, novament, la pregunta sobre si per ventura què i com sóc resta igualment indiferent per mi a les meves entranyes roman del tot aliena a aquesta producció.

Per això, allò que en relació amb molts quefers no reduplicats dialècticament pot revestir una fausta importància en perfecta harmonia amb la del destacat quefer, en aquest cas, en relació amb l'absolutament indiferent pare adoptiu d'una producció tal vegada no imperceptible, solament hi faria nosa. Igual que la pregunta sobre si jo vaig amb barret o amb gorra, o el meu fac-símil, o el meu retrat, etc. només serien susceptibles de l'atenció d'aquells per qui l'indiferent ha esdevingut important —tal vegada a canvi que l'important ara els és indiferent. Jurídicament i literària, la responsabilitat és meua¹; però entès des d'un punt de vista lleugerament dialèctic sóc jo qui ha *ocasionat* l'audibilitat de la producció en el món de la realitat, la qual cosa naturalment impossibilita embolicar-hi un autor poeticoreal i, per això, de manera totalment conseqüent, amb absolut dret jurídic i literari se l'associa amb mi. [Dic]

1. Per aquesta raó, el meu nom fou de seguida inclòs com a nom de l'editor a la portada de les *Engrunes* (1844), car la significació absoluta de l'objecte en la realitat exigia aquesta expressió per tal que hom parés atenció obligada que hi havia un responsable amb noms i cognoms per fer-se càrrec de tot allò que la realitat pogués oferir.

Jurídicament i literària, car tota producció poètica fora *eo ipso impossible* o absurda o insostenible, si la rèplica hagués de coincidir amb els propis mots de qui produeix (entès directament). Per això, els meus desitjos i les meves prèdiques volen que si mai algú s'entossudís a citar alguna manifestació dels llibres, em fes el favor de citar el nom del respectiu autor pseudònim, no el meu, o sia, que escindís així entre nosaltres, puix que la manifestació pertany feminament al pseudònim, i la responsabilitat, [en canvi,] burgesament a mi. De bell antuvi he entès perfectament, encara ara ho faig, que la meva realitat personal seria un destorb que, segons el desig patètic i voluntariós dels pseudònims, caldria o bé allunyar com més aviat millor, o bé buidar de tota significació possible, encara que, irònics i atents, desitgessin mantenir-la en qualitat de resistència repel·lent. I és que en la meva condició coincideixen el secretari i, ben irònicament, l'autor dialècticament reduplicat per l'autor o autors. Per això, atès que sembla ser que tothom qui d'una manera o altra ha posat esment en això fins ara m'ha tingut *sense solta ni volta* per l'autor dels llibres pseudònims abans que no se'n fes palesa una explicació, l'explicació palesarà tal vegada en un primer moment el curiós resultat que jo, tot i ser aquell que n'està més al cas, sóc l'únic que [només] molt dubtosament i ambigua es té per autor, car en sóc l'autor impropï; i tanmateix, per una altra banda, sóc amb plena propietat i univocitat l'autor de p.ex. els parlaments edificants i de cadascun dels mots que acullen. L'autor poetitzat disposa de la seva determinada concepció de la vida i la rèplica que en aquest sentit possiblement resultaria significativa, enginyosa, suggerent, potser sonaria estrambòtica, ridícula, repugnant en boca d'una persona concreta fàcticament determinada. Si algú d'aquesta manera, desconixedor del tracte que hom estableix amb una idealitat que guarda les distàncies, a causa d'una malentesa familiaritat amb la meva personalitat fàctica, ha tergiversat la seva impressió dels llibres pseudònims, va errat de conceptes, *realment* va errat de conceptes quan es deixa endur per la meva realitat personal en comptes de ballar amb la lleugera idealitat doblement reflectida d'un autor poeticoreal, paralògicament indiscret, i [si algú] s'enganya, perquè absurdament extrau la meva singularitat privada de l'elusiva duplicitat dialèctica de contradiccions qualitatives, de cap manera no és culpa meva, car justament he fet tot allò que he pogut, tot, per evitar allò que una porció del món dels lectors, Déu sap en interès de qui, de bon principi ha fet tot per assolir.

L'ocasió sembla convidar-hi, fins i tot gairebé a exigir-ho del reticent: molt bé, me n'aprofitaré per manifestar-me obertament i directa, no com a autor, puix que no ho sóc ben bé, sinó com aquell que ha col·laborat al fet que els pseudònims ho esdevinguessin. En primer lloc vull agrair la providència, que tan diversament ha afavorit el meu zel, que l'ha afavorit potser sense deixar d'injectar-hi ambició ni un sol dia al llarg de quatre anys i mig, i que m'ha concedit molt més del que jo mai no haviat esperat, ho dic ara que goso donar testimoni veritable que hi he posat la pell fins a l'extrem de les meves capacitats, més del que jo si més no havia esperat, encara que la meva prestació sembli només una prolixia insignificant als altres. Així doncs, en virtut

d'aquest profund agraïment a la providència, no em sembla ja molest que precisament no pugui ser dit que he realitzat alguna cosa, o, amb un grau major d'indiferència, que he assolit alguna cosa en el món exterior; trobo irònicament pertinent, atesa la producció i la meva ambivalent obra, que, si més no, els honoraris hagin estat força socràtics. Tot seguit, no sense haver abans demanat humilment excuses i perdó no fos cas que algú considerés impropï que parli com ho faig, encara que potser també li ho semblaria si me n'abstingués, vull recordar amb evocador agraïment el meu difunt pare, la persona entre totes les persones a qui més dec, també pel que fa a la meva feina. Dels pseudònims m'escindeixo amb els millors vots de la vacil·lació per llur destí futur, perquè aquest, si és que ha de ser-los favorable, ho sigui en la justa mesura en què ho desitgen; precisament perquè els conec d'haver-hi tingut un tracte confidencial, sé que no podrien esperar ni desitjar molts lectors: tant de bo trobessin feliçment aquells pocs desitjables. Al meu lector, si és que puc parlar-ne, d'un així, vull demanar-li de passada un record oblidós, un senyal que sóc jo qui ell recorda, car em recorda aliè als llibres, tal com ho exigeix la meva condició, alhora que hi ofereixo el meu sincer reconeixement en aquest instant de comiat, en què, a més, agraeixo des de l'absoluta vinculació cadascú que ha callat, amb profunda veneració [agraeixo a] l'empresa *Kts* que hagi parlat.

Atès el cas que els pseudònims haguessin ofès d'alguna o altra manera algú honorable o algú fins i tot admirat per mi mateix; atès el cas que els pseudònims haguessin destorbat o torbat d'alguna manera o altra quelcom vertaderament bo en l'ordre establert, ningú més disposat que jo, qui carrega per cert amb la responsabilitat d'haver fet ús de la parca ploma, a demanar perdó. Tot això que reconec en favor dels pseudònims no em dona naturalment cap dret a fer cap declaració, encara que tampoc a formular cap dubte entorn de llur aquiescència, atès que llur significació (que ha d'esdevenir-se ara *realment*) no rau incondicionalment en el fet que fan una nova proposta, una descoberta inaudita, ni en el fet que funden un nou partit per tal d'anar més enllà, sinó justament en el contrari, en el fet de no voler tenir cap significació, i voler *sols* llegir novament i si fos possible de manera encara més íntima i de bat a bat, des de la distància que és la llunyania de la doble reflexió, el vell text originari de la condició existencial humana, individual, conegut i tramès pels avantpassats.

I tant de bo que cap grumet no descarregui la mà dialèctica sobre aquest treball, sinó que el deixi estar com està ara.

Copenhaguen, febrer de 1846
S. Kierkegaard